

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
Neuvotteleva virkamies
Suvi Ruuska

Muistio
22.11.2023

Liite 1

VALTIONEUVOSTON ASETUS VUODELTA 2023 MAKSETTAVASTA TUOTANTOSIDONNAISESTA TULOTUESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 27 JA 29 §:N MUUTTAMISESTA

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Rahoituskaudella 2023-2027 Euroopan unionin kokonaan rahoittamasta tuotantosidonnaisesta tulotuesta säädetään jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115, jäljempänä suunnitelma-asetus, 32 -35 artikloissa. Suunnitelma-asetuksen 33 artiklan mukaan tuotantosidonnaista tulotukea voidaan myöntää tietyillä aloilla ja tiettyihin tuotantoihin tai tiettyihin niihin sisältyviin maatalouden muotoihin, jos ne ovat tärkeitä sosioekonomisista tai ympäristöön liittyvistä syistä.

Suunnitelma-asetuksen 101 artiklan 3 kohdan a alakohdan perusteella jäsenvaltio voi käyttää suorien tukien, mukaan lukien tuotantosidonnaiset suorat tuet, muodossa olevia interventioita koskevia määrärahoja muihin interventioihin suorien tukien muodossa ilman, että jäsenvaltio muuttaa 119 artiklan mukaisesti YMP:n strategiasuunnitelmaansa. Suunnitelma-asetuksen 102 artiklan 2 kohdan perusteella jäsenvaltio voi vahvistaa YMP:n strategiasuunnitelmassaan (CAP-suunnitelma) kullekin suorien tukien toimenpiteelle suunnitellun yksikkötukitason lisäksi minimi- ja maksimi yksikkötukitason. Mainittujen säännösten perusteella jäsenvaltio voi muuttaa CAP-suunnitelmassa mainittuja tukijärjestelmäkohtaisia enimmäismääriä ja yksikkötukien tasoja, mikä on tietyissä tilanteissa tarpeen, jotta EU-määrärahoja ei jäisi käyttämättä. Suomi on sisällyttänyt kyseisen toimintamahdollisuuden CAP-suunnitelmaansa, minkä perusteella nyt esitettävät muutokset ovat tehtävissä.

Kansallisesti tuotantosidonnaisesta tulotuesta säädetään Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetussa laissa (1332/2022). Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin tuotantosidonnaisesta tulotuesta lain 15 §:n 5 momentin, 16 §:n 4 momentin ja 17 §:n 2 momentin perusteella. Edellä mainittujen säännösten perusteella on annettu valtioneuvoston asetus vuodelta 2023 maksettavasta tuotantosidonnaisesta tulotuesta (1383/2022).

Vuodelta 2023 maksettavasta tuotantosidonnaisesta tulotuesta annettua valtioneuvoston asetusta ehdotetaan muutettavaksi. Asetuksella ehdotetaan tarkennettavaksi vuodelta 2023 maksettavan tärkkelysperunapalkkion ja erikoiskasvipalkkion yksikkökohtaisia määriä ensimmäisessä maksuerässä palkkioihin käytettävissä oleva määräraha huomioon ottaen. Palkkioiden yksikkökohtaisia määriä tarkennettaisiin vuoden 2023 tukihauun ja valvonnan tulosten perusteella.

Palkkiot on tarkoitus maksaa joulukuussa 2023. Vuodelta 2023 maksettavasta tärkkelysperunapalkkiosta ja erikoiskasvipalkkiosta on tarkoitus maksaa ensimmäisessä maksuerässä noin 95 prosenttia.

Tuotantosidonnaisen tulotuen palkkiokohtaisia enimmäismääriä ja palkkioiden yksikkökohtaisia määriä voidaan muuttaa vielä palkkioiden toisen maksuerän yhteydessä, jos se on tarpeen EU-määrärahojen tarkemman ja tarkoituksenmukaisen kohdentamisen takia.

2. Asetuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Asetusehdotuksesta on pyydetty lausunto valtiovarainministeriöltä, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, Ruokavirastolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä, Evijärven Peruna Oy:ltä, Finnamyl Oy:ltä, Lapuan Peruna Oy:ltä, Elintarviketeollisuusliitto ry:ltä, Maidonjalostajien ja meijeritukku kauppiaiden liitto ry:ltä, Kauppapuutarhaliitto ry:ltä, Pihvikarjaliitto ry:ltä, Suomen Lammasyhdistys ry:ltä, Suomen Vuohiyhdistys ry:ltä, Puutarhaliitto ry:ltä, Suomen Teurastamoyrittäjät ry:ltä, Lihakeskusliitto ry:ltä, Sucros Oy:ltä ja ProRuis ry:ltä.

3. Pykäläkohtaiset perustelut

27 §

Asetuksen 27 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että tärkkelysperunapalkkion tukitasoja ensimmäisessä maksuerässä tarkennettaisiin. Valtioneuvoston asetuksella (1383/2022) säädetty tukitasot olivat arvioita, joita nyt ehdotetaan vielä tarkennettavaksi vuoden 2023 tukihaun ja valvonnan lopullisten tulosten perusteella ennen tärkkelysperunapalkkion ensimmäisen erän maksamista. Tarkennuksessa otettaisiin huomioon se pinta-ala, josta palkkiota on vuonna 2023 haettu, mahdolliset valvonnasta aiheutuneet muutokset kyseiseen pinta-alaan ja muut valvonnan seuraamukset. Vuodelta 2023 maksettavan tärkkelysperunapalkkion ensimmäinen maksuerä on tarkoitus maksaa joulukuussa 2023.

Koska hyväksyttävien tukihakemusten perusteella tärkkelysperunapalkkion määrä valtioneuvoston asetuksen (1383/2022) tukitasoilla alittaisi tärkkelysperunapalkkioon käytettävissä olevan 3,7 miljoonan euron enimmäismäärän, palkkiota ehdotetaan korotettavaksi. Tärkkelysperunapalkkiota korotettaisiin 80 eurolla hehtaarilta tukialueella AB ja C. Tärkkelysperunapalkkiota ehdotetaan maksettavaksi 650 euroa hehtaarilta.

29 §

Asetuksen 29 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että erikoiskasvipalkkion tukitasoja ensimmäisessä maksuerässä tarkennettaisiin. Valtioneuvoston asetuksella (1383/2022) säädetty tukitasot olivat arvioita, joita nyt ehdotetaan vielä tarkennettavaksi vuoden 2023 tukihaun ja valvonnan lopullisten tulosten perusteella ennen erikoiskasvipalkkion ensimmäisen erän maksamista. Tarkennuksessa otettaisiin huomioon se pinta-ala, josta palkkiota on vuonna 2023 haettu, mahdolliset valvonnasta aiheutuneet muutokset kyseiseen pinta-alaan ja muut valvonnan seuraamukset. Vuodelta 2023 maksettavan erikoiskasvipalkkion ensimmäinen maksuerä on tarkoitus maksaa joulukuussa 2023.

Koska hyväksyttävien tukihakemusten perusteella erikoiskasvipalkkion määrä valtioneuvoston asetuksen (1383/2022) tukitasoilla ylittäisi palkkioon käytettävissä olevan 13,2 miljoonan euron enimmäismäärän, palkkiota ehdotetaan alennettavaksi. Erikoiskasvipalkkiota alennettaisiin 5 eurolla hehtaarilta tukialueella AB ja C. Erikoiskasvipalkkiota ehdotetaan maksettavaksi tukialueilla AB ja C 115 euroa hehtaarilta. Avomaanvihanneksista maksettaisiin erikoiskasvipalkkiota tukialueella AB enintään 115 euroa hehtaarilta.

4. Taloudelliset vaikutukset

Tuotantosidonnainen tulotuki on kokonaan Euroopan unionin rahoittamaa tukea.

Tärkkelysperunapalkkio ja erikoiskasvipalkkio maksetaan vuoden 2023 valtion talousarvion momentilta 30.20.41 (EU-tulotuki ja EU-markkinatuki). Vuoden 2023 valtion talousarvion kyseisen momentin määräraha on 520,600 miljoonaa euroa. Momentin määrärahasta käytetään vuoden 2023 tärkkelysperunapalkkiota varten enintään noin 3,4 miljoonaa euroa ja erikoiskasvipalkkiota varten enintään noin 12,5 miljoonaa euroa eli yhteensä noin 15,9 miljoonaa. Vastaavat Euroopan unionilta saatavat tulot tuloutetaan momentille 12.30.01 (EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot).

Koska hyväksyttävien tukihakemusten perusteella tärkkelysperunapalkkion määrä valtioneuvoston asetuksen (1383/2022) tukitasoilla alittaisi palkkioon käytettävissä olevan 3,7 miljoonan euron enimmäismäärän, palkkiota ehdotetaan korotettavaksi. Palkkiota korottamalla pyritään mahdollistamaan se, että palkkioon käytettävissä oleva osuus valtion talousarvion momentin 30.20.41 määrärahasta tulee käytetyksi enimmäismäärän mukaisesti. Jos tärkkelysperunapalkkiota ei korotettaisi, palkkioon käytettävissä olevasta määrärahasta jäisi käyttämättä noin 443 000 euroa.

Koska hyväksyttävien tukihakemusten perusteella erikoiskasvipalkkion määrä valtioneuvoston asetuksen (1383/2022) tukitasoilla ylittäisi erikoiskasvipalkkioon käytettävissä olevan 13,2 miljoonan euron enimmäismäärän, erikoiskasvipalkkiota ehdotetaan alennettavaksi. Jos palkkiota ei alennettaisi, palkkioon käytettävissä oleva määräraha ylittyisi noin 571 000 eurolla.

	Nykyinen palkkio euroa/ha	Ehdotettu palkkio euroa/ha	Muutos euroa/ha	Muutos prosenttia	Toimenpiteen enimmäismäärä milj. euroa	Enimmäismäärä ylittyisi tai alittuisi (-) ellei muutettaisi
Tärkkelysperunapalkkio	570	650	80	14 %	3,7	442 923
Erikoiskasvipalkkio	120	115	-5	-4 %	13,2	-571 362

6. Lausuntopalaute

Asetusehdotuksesta annettiin 4 lausuntoa. Lausuntokierroksella olleessa asetusehdotuksessa lopullisia yksikkökohtaisia palkkioiden tasoja ei oltu vielä määritetty. Lausunnon antoivat valtiovarainministeriö, Ruokavirasto, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf ja Elintarviketeollisuusliitto ry.

Valtiovarainministeriöllä ja Ruokavirastolla ei ollut lausuttavaa asetusehdotuksesta. Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf ja Elintarviketeollisuusliitto ry totesivat

lausunnoissaan, että kulunut kasvukausi on ollut sekä tärkkelysperunan että monien erikoiskasvipalkkion piiriin kuuluvien kasvien tuotannossa erittäin vaikea ja tämä tulisi ottaa huomioon tärkkelysperunapalkkiosta ja erikoiskasvipalkkiosta päätettäessä.

Elintarviketeollisuusliiton lausunnossa todettiin myös, että koska sekä tärkkelysperunan että muiden erikoiskasvien tuotanto vaatii kalliimpia tuotantopanoksia, niin syksyn epäonnistuneen sadon seurauksena tilalla voi olla tilanne, että sillä ei ole varaa hankkia uusia tuotantopanoksia ensi kevääälle. Jos näin käy, sillä on suora vaikutus ensi kesän erikoiskasvien pinta-aloihin ja ensi syksyn elintarviketeollisuuden raaka-aineen saantiin.

Asetusehdotuksessa tärkkelysperunapalkkion taso on korotettu CAP-suunnitelmassa ilmoitettuun enimmäisyksikkömäärään asti. Myös erikoiskasviopalkkion yksikkökohtainen palkkion taso on määritelty siten, että enimmäismäärä maksetaan viljelijöille mahdollisimman tarkasti ilman, että määrärahaa jäisi käyttämättä EU-säädösten sekä Suomen CAP-suunnitelman asettamissa rajoissa. Erikoiskasvipalkkion yksikkökohtaista palkkion tasoa joudutaan kuitenkin alentamaan arvioidun pinta-alatavoitteen ylittymisen vuoksi.

7. Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa asian vähäisen yleisen merkityksen vuoksi.

8. Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 4.12.2023.

Esitys: Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen vuodelta 2023 maksettavasta tuotantosidonnaisesta tulotuesta annetun valtioneuvoston asetuksen 27 ja 29 §:n muuttamisesta.